

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ugarske dežele za vse leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četrstotopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Jezikova naredba za Česko in dr. Herbstov predlog.

X. Zraven Wurmbrandovega predloga, o katerem smo nedavno natančneje poročali, postavil je predsednik poslaniške zbornice, dr. Smolka še tudi tako zvani dr. Herbstov predlog na dnevni red prve seje po praznikih in to po vsej pravici, ker sta oba predloga v tesnej zvezi in ima Wurmbrandov predlog svoj izvor v Herbstovem.

Kdo se ne spominja strašanskega hrupa mej Nemci na Českom, ko sta ministra Taaffe in Stremayr dne, 19. aprila 1880 razglasila naredbo glede rabe deželnih jezikov pri občevanji političkih, sodnijskih in državnopravnih oblastij s strankami in samoupravnimi organi. Ta naredba v 11 §§ natanko določuje pravice obeh deželnih jezikov na Českom. Vsaka vloga se mora rešiti v tistem jeziku, v katerem je spisana. Izjave na zapisnik se morajo zapisati v tistem jeziku, v katerem stranka izjavo napove. Pisma, v tem ali drugem deželnem jeziku pisana, ne potrebujejo prestav. Ukazi in razsodbe se imajo strankam v tistem jeziku izročevati, katerega govore. Uradna naznanila za celo deželo se morajo v obeh jezikih razglasati, za posamične okraje in občine pa v jeziku, ki je navaden v dotednjem okraju ali občini (§. 1.—6.) V §§. 7. in 8. pa določbe zastran sodijo v jednacem smislu. Po §. 9. se ima v civilnih pravdah razsodba z razlogi v tistem deželnem jeziku razglasiti, v katerem se je vršila pravda, tedaj v obeh, ako so se stranke v pravdi obeh posluževali. Vpisavanje v javne knjige se zgodi v jeziku vloge (§. 10.) Pri občevanji z samoupravnimi organi se morajo političke, sodnijske in državnopravne oblasti ravnati po poslovnom jeziku teh organov (§. 11.)

Ta naredba, ki je popolnem pravična in opravljena v jezikovih razmerah na Českom in ki ničesar novega ni zaukasala, ker se je tudi pred njenim razglasenjem povsem Českom tako ravno, dala je fakcijožnim zaželenjo priliko, kritiki o grozovitem zatiranju Nemcev na Českom. Pri tem kričanje jih nič ni motilo, da je naredbo bil podprt Stremayr, kateri gotovo ni bil mož, da bi svojim starim paj-

dašem in Nemcem sploh le jeden las zakrivil. Znani pemske fabrikant Wolfrum je še tisti mesec sprožil interpelacijo do vlade zastran te naredbe, vlada pa, kateri se navadno ne mudi z odgovori na taka vprašanja, je precej v seji 5. maja 1880 skozi usta Stremayra odgovorila in povedala svoje razloge, zakaj se jej je potrebno zdelo, po naredbinem potu jezikovo vprašanje na Českom rešiti. Pri tem se je Stremayr sklicaval na člen 11. temeljnega zakona o vladni in izvrševalni oblasti, po katerem je vlada v izvršitvi člena 19. imela formalno pravico k dotednjim naredbam in ob jednem razvijal jednakost poimenovanja v „Landesprachen“ in „landesübliche Sprachen“.

Dr. Herbst je takoj drugi dan v seji 6. maja 1880 v imenu svoje stranke izjavil, da z vladnim odgovorom ni zadovoljen, ter je zahteval debato o odgovoru na Wolfrumovo interpelacijo. Njegov predlog pa ni bil od večine sprejet. Vsled tega je levica sklenila, da s posebnim nasvetom usiljuje državnemu zboru obravnava o tej naredbi, kateri nasvet je dr. Herbst s podpisi 156 tovarišev 12. maja 1880 izročil predsedniku.

V tem predlogu dr. Herbst zanikuje, da bi vlada imela pravico do splošnih naredeb k členu 19. ter trdi, da se smejo le po zakonitem potu izvršilni ukazi k členu 19. dajati. Poslaniška zbornica naj tedaj izreče, da ministerijelna naredba od 19. aprila 1880 ni opravljena in da se mora preklicati. Dr. Smolka, ki se zmirom jako konsultno proti opoziciji obnaša, postavil je Herbstov predlog precej na sejo prihodnjega dneva, to je 13. maja. Po sklepu včine pa se je odložila obravnava, ker se je tudi državni zbor tačas odložil do jeseni.

Dr. Herbst in tovariši pa so, ker so že poprej žugali, svojo agitacijo nesli na cesto in na nezaslišan način vso poletje 1880. leta hujskali in šuntali Nemce na Českom. Njihovi listi bili so napolnjeni s tistimi „Beunruhigungs“ telegrami in ko bi se javno mnoje sodilo po pisarenji v časnikih, pričakovati bi se moralno tačas vsaki dan, da ubogi zatirani Nemci bodo zgrabili za orožje in planili na česke trinoge, ki so tako predzrni, da zahtevajo za se ravno to, kar imajo Nemci in kar jim nihče ne krati. Ves ta spektakel vendar ni imel drugih na-

sledkov, nego da je Stremayr se odmaknil od svojega ministerskega sedeža, gotovo ne na žalost Slovanov, le žalibote, da je prišel na tako mesto, na katerem smo ga saj mi Slovenci večkrat prav hudo čutili.

Državni zbor je še le pozno v jeseni 1880. I. spet začel svoje zasedanje in v seji 4. decembra sta dobila grof Wurmbrand in dr. Herbst besedo v utemeljevanje svojih predlogov. Grof Wurmbrand se je zibal v velikonemških sanjah, dr. Herbst pa je v obširnem govoru sklical domišljene krivice, ki bi se utegnile nemškemu kmetu na Českom zgodi vsled omenjene ministerijalne naredbe. Dajmo, — besedičel je Herbst, — da se proti Nemcu uloži češka tožba, da pride do eksekucije in zdaj najedenkrat se na češko prošnjo nemškemu kmetu v gorah, ki daleč okoli nikogar ne najde, ki bi mu jo tolmačil, eksekutivna rešev (Ex-cutionsbescheid) v češkem jeziku dostavi. Kdor ve, kako težavno je sploh za kmetsko ljudstvo, ne zamuditi obrokov, ter da mu je to naravnost nemogoče, ako se mu določi kak obrok v njemu nerazumljivem jeziku, bode razumel, da, če se kaj tacega zgodi, ima to vse drugačne učinke, nego sto uvodnih člankov, zato ker se tak slučaj ne da konfiskovati. (Burno odobravanje in ploskanje na levi.)

Moj Bog! Vse to se godi le v domišljiji Herbstovi in njegovih tovarišev. Nti jeden nemški kmet na Českom še ni dobil ne vabiha, ne poklica, ne razsodbe, ne ukaza v drugem, nego v nemškem jeziku. In že sama misel, da bi se kedaj mogel Nemcu na Českom dostaviti kak češki uradni dopis, gnu je Herbstu kri v togotni obraz. Isti dr. Herbst pa in njegovi ploskači neso druzega imeli, ko zaničevalni posmeh, kendar so slovenski poslanci govorili ne o domišljene, ampak o faktičnih vsakdanjih krivicah, ki so se godile in še se gode nam Slovencem. Oui kmet, ki ne razume jezika, s katerim se kliče v urade, v katerem se mu določi obrok, naznanja se mu razsodba, dotikajoča se njega in njegovega imetka, on res živi in vse to trpi, pa ne na nemškem Českom, ampak po ravninah in gorah od Mure do Jadranskega morja, od Triglava do Sotle in Kolpe.

LISTEK.

Časnikarstvo in naši časniki.

(Dalje.)

Omeniti moramo še neko drugo napravo pri sestavljanju dalekopisnih poslanic v časopisih. Nekej bolj opasni citatelji raznih novin so gotovo že zasledili v zelo imenitnih in velikih novinah opombo ali prav za pravdebeli naslov: „telegrami po našej posebnej žici“. Nekdo naj ne misli, da je kak list od daleč potegnil posebno brzjavno žico“ (Spezialdrat). S tako se je posebno babala „Wiener allgemeine Zeitung“ in nekaterim čudnim tržaškim Slovencem k srcu pristena, Slovanom toliko sovražna „Triester Ztg.“ da navedem vsaj dva, našincem bolj znana časopisa. Prva je iz Berolina imela svoj „Spezialdrat“, druga pa z Dunaja v Trst. Nobena kot rečeno ni imela lastne brzjavne poteze. Da pred svetom kaže svojo nezavisnost, ali pravo ali pa le navidezno, najame si časopis pri c. kr. brzjavnem uradu neko določeno črto za jedno, dve ali tri ure itd. s kratka za določeni čas vsak dan. Ta čas ne more nikdo določene telegrafiske žice rabiti, ampak le določeni

najemnik, dotedjni časopis. Določeni čas je lehkohrab prestano, neprnehoma lahko po njej dohiva poslanice in jih tudi lahko odpolija. C. kr. brzjavni uradnik mu ne pregleduje niti šteje besed in črk, ampak brzjavni mu vse — tudi največ neumnost in malenkost, ko hitro se ta ne pregreši zoper kazenski zakonik. In vse o rečenem času po zaznamovanej žici prejete telegrami prijavlja časopis najemnik z naslovom „poslanec“, došle po našej posebnej brzjavnej žici“. Take poslanice je dobivala „Wiener allgemeine Zeitung“ iz Berolina, kjer pa je moral imeti zvedenega, marljivega in zanesljivega zastopnika, ki je res mogel marsikaj posebnega in zelo imenitnega brzjaviti, kar je „Correspondenzbureau“ ali zamolčal ali pa po svoje preskulji. Čitatelji so tudi lehkohrab primerjali poslanice c. kr. „Correspondenzbureau“ s posebnimi poslanicami časopisa; pogostem so zapazili, kako c. kr. „Correspondenzbureau“ po vladnih željah in namerah zavija, krajsa in daljša poslanice o imenitnih dogodkih. Ko je vsemogočni Bismarck v Nemčiji prepovedal rečeni dunajski časopis, opustil je ta „Spezialdrat“, nekoliko tudi za to, ker so mu bili troški prevečki. Znano je, da se temu listu v gospodarstvenem oziru kaj hudo godi. „Spezialdrata“ se pa v bahavasti „Triester Zeitungi“ gotovo

še vsak spominja. Prej, za časa ustavoverske vlade ga je pač ni blo treba, kajti onikrat je „Triester Zeitung“ z njo imela iste misli, iste želje in nade; vladni „Correspondenzbureau“ jo je ceno (morebiti še celo zastonj) obsipal v obilico raznovrstnih telegramov. To se je premenilo za Taaffejevega ministrstva — in c. kr. „Correspondenzbureau“ v Beči nema celo vsemogočni De Pretis, namestoik tržaški, ničesa ukazovati. Zato si je bila „Triester Zeitung“ najela „Spezialdrat“ — in sicer jedno potezo iz Beča v Trst. Pogojeni čas je imela od polunoči do dveh z utraj. V teh dveh urah jej je nje zastopnik, nje zaupnik, nje prirvenec iz ustavoverskega tabora v Beči lehkohrab zavil največe neumnosti, vladni še tako neušečne dogodke ter govore in izreke ustavoverskih poslancev in ustavoverskih listov. A vzlj prebogatim kumom tudi ljubeznjiva naša tetka v Trstu ni mogla prenašati velikih troškov (za dve uri po noči — od dvanajstih do dveh — je plačevala za „Spezialdrat“ baje 800 gld. na mesec) ter si s svojim posebnim dratom tudi ni mogla pridobiti novih naročnikov — in stari so tolko redki! — zato je čez tri ali štiri mesece opustila ono posebno dalekopisno žico iz Beča v Trst. Če „Triester Tagblatt“ prijavlja brzjavne poslanice z naslo-

In ti može, ki tako radi in pogostem se ponašajo s svojo pravičnostjo, ki se od jeze pené zarad domišljenih krivic, postanejo slepi in gluhi, ko gre izvršiti pravice in deliti jih vsacemu jednakom, naj si bode nemški naseljenec na Českem ali Slovenec, ki lehko reče s svojim pesnikom: Od nekdaj stanuje tukaj moj rod. Kdo hoče verjeti tacim tiradam? Komu se ne studi taka hinavščina?

Od tačas so tri leta pretekla. Ministerijalna naredba z dne 19. aprila 1880 se ni preklicala, temveč velja še do današnjega dne. In v vsem tem času ni bilo vzlic hudej agitaciji slišati, da bi se kateremu Nemcu na Českem vsled te naredbe bila zgodila le najmanjša krivica. Radovedni smemo tedaj biti, s kacimi novimi razlogi bo dr. Herbst podpiral svoj predlog pri razpravi dne 21. januvarja t. l.

V seji 4. decembra 1880 sta namreč njegov in Wurmbrandov predlog bila posebnemu odseku v pretres izročena. Odsek je oba predloga pretresaval in sklenil nasvetovati, da se kakor o Wurmbrandovem tako tudi o dr. Herbstovem predlogu preide na dnevni red. Poročalec večine je česki poslanec Hawelka, za manjšino pa, ki zagovarja Herbstov predlog, bode Scharschmid poročali.

Stališče večine sta že v seji 4. decembra 1880 po utemeljevanji s kratkimi besedami zaznamovala grof Hohenwart in — Lienbacher. Prvi se je proti Wurmbrandovem predlogu izjavil v jednacem smislu kakor grof Taaffe v odseku. Lienbacher pa je sprožil najhuje puščice svojega sarkazma proti dr. Herbstu, kateremu je očital, da s svojim delovanjem družega ne namerava, ko narode mej seboj hujskati.

Svoje mnenje o Wurmbrandovem predlogu smo že povedali in isto velja tudi o Herbstovem. Mi moramo žleti in na to delati, da se jezikovo vprašanje reši zakonitim potom, kajti ministerijalne naredbe, ako nemajo, kakor gališka pod Giskro proglašena, cesarske sankcije, se vsaki dan lehko prekličejo ter z drugimi nadomesté. Zato zopet kljemo večini državnega zabora: Ne odlašajte in dajte vsacemu narodu zakonito narodno pravo, da ne boste, ko doteče vaša doba, nerešeno pustili najvažnejše vprašanje v Avstriji in zakrivili še strastneje narodne borbe od preteklih in sedanjih.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. januvarja.

"Pokrok" odgovarja v daljšem članku "Nar. Listom", ki so zahtevali, da naj desnica izdela zakon o **jezikovnem vprašanju**. Pokrok meni, da bi tak zakon drugače ne zadostil potrebam in zahtevam, kakor, če bi se sklenil po sporazumljjenju vseh strank. Do takega sporazumljjenja je pa še daleč. Ko bi zdaj desnica sklenila tak zakon z navadno večino, bi levica zopet, ko pride v večino ga ovrgla, in sklenila drugega, ki bi njej ugajal. Iz tega je razvidno, da bi tak jezikoven zakon utegnil imeti slabe posledice za nekatere narodnosti. Dozdaj je bilo uravnavanje rabe jezika stvar eksekutive, ki se ima pri tem držati drž. osn. zakonov, in najbolje je, da še dalje tako ostane. — "Narodni Listy" vedo

povedati, da desničarji v jezikovnem vprašanju neki hočejo predložiti nek posredovalni predlog, da se jezikovna naredba za Češko omeji samo na one kraje, kjer biva najmanj tretjina Čehov. Nemški konzervativci baje nečejo drugače glasovati proti Wurmbrandovemu predlogu. "Politik" naznanja, da bode grof Hohenwart govoril pri debati o jezikovnem vprašanju. Njegov govor bode opomin na one člane desnice, katere so zbegale agitacije levičarjev, da ni nobenega povoda, da bi desnica obupati morala.

Poljski klub je sklenil siliti na to, da se takoj v začetku parlamentarnega dela reši vprašanje o gališkem zakladu zemljiške odveze. V tej stvari se je že doseglo sporazumljene meje desnice in vlado. Formalno pravo Galicije se bode ohranilo kljub mnogim nasprotjem.

V četrtek je govoril pri indemnitetnej debati v **hrvatskem saboru** Lončarević proti predlogi. Očital je vladnim organom, kako so postopali pri volitvah v krajini in demoralizovali narod. Hrvatska bode zgubila samostojnost, ako zmaga večina. Zlasti dvoje zlo bode pogubilo naš narod. Prvič to, da so našej vladni roki zvezane, ko bi tudi hotela kaj dobrega; drugič slabo uradništvo. Največ uradnikov v Kraju je Čehov, ki so že zgubili svojo narodnost, hrvatske si pa še prisvojili neso. Mišković oglaši se za predlogo, in zagovarja zakonitost vlade, ker je bane vender imenovan od krone, na golih formalnostih pa ni toliko ležeče. Vojnović se čudi, da nikdo od prejšnje vlade ne ustane, da bi se opravičeval, če tudi se osiplje s tolikimi očitanji. On ni prijatelj kraljevega komisarjata, vendar mora priznati, da je takrat bilo dosti bolje. Nezmožni birokratje, ki delajo samo za madjarsko idejo, so se morali umakniti poštenim elementom. Živković opravičuje samega sebe, in postavnost vlade. Uradništvo pa na Hrvatskem po njegovih mislih tudi ni slabše, kakor na Ogerskem. On pravi, da bode glasovali za predlogo. Starčević z ostromi besedami napada vlado, zlasti pa Živkoviča, o katerem pravi, da se je še le tedaj izbrisal iz Omladine, ko je zgubil vse upanje, da bi njegov brat postal patrijarh. Včeraj je govorilo še več govornikov, mej njimi Pilepić, Folnegović in Derenčin, potem se je sklenila generalna debata. V večerni seji je govoril še poročalec, potem pa je bilo glasovanje in indemnitetna predloga vzprejela se je z 69 proti 25 glasom. Danes bode vzprejeta v tretjem branji.

V četrtek je imela **ogerska** gosposka zbornica prvo sejo. Prišlo je toliko njenih članov, da niso imeli prostora na klopeh, ter so morali pristeti stolov, nekateri so celo stali. Izmej avstrijskih kavalirjev bila sta navzočna knez Alfred Windischgrätz in mejni grof Pallavicini. V večini so bili nasprotniki vladnega načrta o mešanih zakonih. Zbornica je sklenila z večino 13 glasov, da se ta načrt več ne izroči odseku trojice, a se naravnost obravnava v zbornici o njem. Potem je predsednik določil, da v soboto pride na dnevni red. Zbornici došlo je mnogo peticij proti temu načrtu. Vlada se še vedno nadeja, da prodre s svojim načrtom, kajti v tej seji še ni bilo navzočnih več velikih županov, na katere se sme zanašati. — Zbornica poslavcev je tudi imela sejo, na dnevnem redu bile so razen formalnostij, nekateri manj važne stvari. Budgetna debata se začne v pondeljek.

Vnanje države.

Srbški ministrski predsednik in minister notranjih zadev Kristić poslal je krajnim načelnikom povelje, gledati na to, da se pri volitvi za novo skupščino, ki bode dne 6. februarja, ne bodo godele kake nepostavnosti in neredi, ali nasilstva. Nikakor se pa ne smejo mešati v volilni boj, dokler ne prestopi postavni mej. Ljudstvu se mora pustiti svobodno izraziti svoje mnenje. Kdaj se snide skup-

nekaj poslanine. Kako pa nekdanji urednik „Ljubljanskega butelja“ sestavlja in pogostem tudi izmišlja telegrame ter jih pošilja raznim novinam, peterim, šesterim, časi celo osmerim dunajskim novinam, znano je v obči: isti telegram z osmerimi naslovom! Prav tako, kot bi imel svoj „Correspondenzbureau“. Tako se dela javno mnenje! In taki možicelni delajo javno mnenje v Ljubljani in po časopisih v Beči! In kdo rabi tega zbeganca? Naši nemškutarji, ki so v zakup vzeli kapital in inteligenco!

Zadnji odstavki pač očitno pričujejo, kako opasnim nam je biti nasproti kratkim dalekopisnim poslanicam. In vender vse poslanice pri čitajočem občinstvu — še bolj pa pri nečitajočem — imajo neko slepo vero, kot bi v njih bila gola in čista resnica. Tako vero je pri občinstvu nekdaj imelo vse, karkoli je bilo tiskanega, dokler neso prišle v pregovor besede: laže, kot bi iz buke v bral. In koliko časa se bodo morali celo razumni čitatelji novin begati, da se bodo iznebili one slepe vere v telegramu, da jih bodo premišljevali in z nezaupnostjo presojevali; morebiti bode jedenkrat tudi postala prislovica: laže, kot bi brzojavil! S tem pa ne mislim reči, da so telegrami časopisom nepotrebni, škodljivi. To nikakor ne, kar nam spričujejo vsak dan že površni pogled v novine. V teh zapazujemo

ščina, ki je sestavljena iz 133 voljenih in 45 imenovanih članov, se še ne ve. Misli se, da konci februarja.

Francoski senat je izvolil z 135 od 153 glasov Leroyer-ja predsednikom. Volitev podpredsednika se je pa anulirala, ker ni bilo navzočnih dovolj senatorjev. Kamora je izvolila Sadi-Carnota, Spuller-ja, Philippoteauxa in Floqueta podpredsedniki. S skrajno levico se ni moglo nikakor sporazumi; mnogo se jih ni udeležilo volitev. Vlada se je pooblastila, da sme sodnijski presledovati poslanca Taländera, ravnatelja društva, Republique démocratique sociale. — Trije prevozni parniki odpeljali so podkrepljenja v Tonking 10. t. m. Kakor se poroča v "Newyork Herald" iz Honkonga 10. t. m. naznani je Kantonski podkralj konzulom, da misli severni uhol v mesto zapreti s torpedi, drugi uhol pa z zgradbo mostu na južnem konci Danejskega otoka. Kakor telegram Reut. Bur. iz Hongkonga poroča imeli so Francozi včeraj napasti Bac-Ninh. Dopisnik pa misli, da se zaradi tega napada ne bode unela vojna, kajti Kitaj še ni pripravljen. To se pa ne vjema prav z zgornjo vestjo, da so uhodi v Kanton s torpedi zaprti. V "Times" se pa poroča, da je kitajska vlada odpolala v Hai-Nans 2000 mož vojske na prošnjo tamoznjega prebivalstva za varstvo proti Francozom.

"Central News" piše, da ima angleška admiraltet že dovolj ladij pripravljenih, da čez malo dnevi odpelje 3000—4000 mož v **Egipt**. Verjetno je, da se bode v kratkem angleška vojska v Egiptu pomnožila za kakih 10.000 ali 12.000 mož, da bode branila dežele, ki imajo še ostati podkralju. Backer paša dobil je povelje zapustiti Tokhar in Singat in garnizije nazaj umakniti in na zapadu Singata ne lotiti se nikakih vojnih operacij. Suakim se ima obdržati. O Massauah-ju se še ni nič odločilo. Egipatska vlada ugiba, kako izpraznitи Sudan. Govori se, da so v provincijah Benisief in Fajjum (obe v Spodnjem Egiptu) nastali nemiri. Prebivalstvo nadlegujejo Beduini. Guvernerja prosita pomoči.

Dopisi.

Z Dolenjskega 9. januvarja. [Izv. dop.] Kranjska hranilnica je nekdaj bila pri dovoljevanji kredita veliko radodarnejša nego danes; uzroke njene denašnje reserve tolmačimo si lahko različno; mogoče, da je pri posamičnih nepoštenih upnikih izgubo imela, mogoče pak tudi, da se jej sedaj, ko tiči v milijonih, denarna operacija pri naših beraških razmerah premalenostna dozdeva; s kratka — naj bode prvo ali drugo — kdor dobi posojilo od hranilnice, veljati mora dokaj na promocienju.

Posojilni odstotki pri kranjski hranilnici so v primeri z drugimi jednacimi zavodi neznatni; ogromni pak so troški, če že kako posojilo dovoli. Toda redki so oni, kateri so te sreče deležni, kajti ona na vinograde, katerih je precej po Dolenjskem, na gozde itd. vinarja na posojilo ne dá; poslopja, hiše v trgih in vasih — naj so tudi palače — nemajo nikake vrednosti v zastavo; pač pa daje posojila na poslopja v mestih, čeravno so dvomljive stavbene vrednosti.

In kdo bode oporekal trditvi, da so večkrat poslopja v trgih in vseh več vredna, nego bajtica po dolenjskih mestih? A to ne pomaga nič, zadnje dobe kredit, prvih se prošnje odbijajo, ker je menda v poslovnih statutih tako pisano. Dalje, — hranilnica nema za onoga kredita, na čigar posestvu bi

od dne do dne več telegramov, in imenitniši in bolj razširjen ko je časopis, tem več in tem bolj različnih jih redoma prijavlja. Praška "Politik" jih ima dosta več nego Dunajska "Tribune", mej Dunajskimi listi pa "Neue Freie Presse" zoper največ. Slovencem toliko sovražna "Grazer Tagespost" dobiva po gostem celo telegrame iz Berolina iz Wolffovega burea, ki skoro jednako slepo služi pruski (nemški) vlad, kot Havas francoske ali lažniva Agenzia Stefani italijanskej. Kaki duh se pa širi po "Grazer Tagespost"? Navihana pa je ta "Grazer Tagespost"; da bi le nevedne čitatelje slepila, pristavlja pred posamične telegrame gole črke C. B.; R.; W.; H.; ali pa St., da nevedni, nerazumni čitatelji mislijo, da je prijela toliko lastnih dalekopisnih poslanic od svojih posebnih poročevalcev: ti, mislijo nevedni čitatelji, so zaznamenovani z onimi kraticami. In vender one kratice pomenijo le prej naštete, od raznih vlad zavrsne kovačnice dalekopisnih poslanic: C. B. = Correspondenzbureau; R. = Reuters office; W. = Wolff; Wg. = Wagnerjeva kovačnica dalekopisnih poslanic v Frankfurtu na Menu (prav za prav prusjaška podružnica Wolffovega burea v Berolinu); H. = Havas; St. = Stefani. Vulgus, vult decipi, ergo decipiatur.

(Dalje prih.)

imelo biti kaj uknjiženega in četudi le 5 kurentnih maš, ona hoče biti prva, ali pa dobi prošnja negativen odlok. Če se ipak kojemu posojilo dobiti posreči, onda treba zastaviti trikrat toliko, kot znaša posojilna sveta. Toraj čudo, ako se naši veleposestniki v kreditnih zadevah obračajo na jednake zavode družih dežel; ali kje ostaja večina, t. j. mali posestniki, ki imajo vendar kaj, a kranjska hranilnica zanje nič. Tej masi mora pomagano biti, toda kako?

Sicer je mnogo okrajnih hranilnic po Slovenskem, a neznane so nam več ali manj, kakor kdo liste čita, neznan so nam njih štatuti in sploh vse, kar bi dovoljenje kredita pospeševati znalo. Naj se trudijo ti zavodi še tako za svoj denarni promet, vendar jim očitam, da ne uporabljajo v dosegu njih namenov sposobnih sredstev. Po listih čita se kedaj, da se je tu ali tam hranilnica ustanovila; toda o tem redko kedaj izvē hribovec, ne čitajoč listov. Če išče posojila, pride z pismi v pisarno — in — odkritosrčno povedano, čeravno čitam vsakdanje novine in inserate v njih, vendar mu ne vem druga sve tovati, kot obrniti se na Kranjsko hranilnico.

Slovenske hranilnice in sploh zavodi, kateri se pečajo s kreditom, storili bi torej veliko dobroto; ako bi štatute in pogoje, pod katerimi se posojila dajo, pošiljevali raznim uradom in predstojnikom občin, posebno pa župnikom, notarjem, advokatom, učiteljem in raznim veljavnim narodnjakom, katerih bode dolžnost, nevednega poučiti. Ne bilo bi tudi odveč, ako imenovani zavodi glavni obseg pogojev po občinah objaviti dajo, kar tudi zavarovalne banke — gotovo ne zaman — store. Posamezni vestni okrajni agenti, ki bi se v ta namen postavili, skrbeli bi za razvoj denarnega prometa, budi si za uloge, budi si za dovoljenje posojila. Če se to stori, onda bude mogoče posojila dobiti brez kranjske hranilnice, katera nam nikdar ni bila prijazna. — — —

Iz Krškega 10. januvarja. [Izv. dopis.] („Bralnega našega društva“) občni zbor je bil v nedeljo 6. t. m., h kateremu se je sešla večina njegovih družabnikov, kajih šteje društvo že čez 50.

Društveni predsednik, gosp. dr. Mencinger, otvoril je skupščino s prisrčnim pozdravom došlih udov ter v splošnih potezah omenjal društveno delovanje v minolem letu, hvaležno se spominjajo posameznih članov, kateri so si z večjim sodelovanjem odlikovali, posebno društvenega tajnika in blagajnika, pevskega zborna s povodnjem, gledaliških igralcev z rediteljem na čelu in zlasti še krasitelja pri društvenih večerih. Tajnik, g. Omahen, pa je na drobno razlagal število društvenih zabav, njihovo kakovost in zadržaj, omenjal število društvenih časopisov, razkladal stanje in premoženje društva z ozirom na družabnike in nabavljenje pohištva, gledaliških prav, muzikalij itd. Blagajnik, g. Šešek, je obširno razložil društvene dohodke (blizu 800 gld.) in stroške, ki so zavoljo marljivega in uspešnega društvenega delovanja pograbilo vse dohodke, kar pa je zbor se ve da pohvalno na znanje vzel. — Pregledovala bosta račune gospoda Bezljaj in Šušteršič.

Na predlog društvenika g. Janeža se je prejšnji odbor kar „per acclamationem“ zopet izvolil kljubu temu, da so starci odborniki ugovarjali. V odboru, ki je imel posvetovanje o novem delovanju 9. t. m. sejo, so še od lanskega leta tiste gospodje: dr. Mencinger (predsednik), Omahen (podpredsednik in tajnik), Šešek (blagajnik), dr. Zupanec in Lapanje (odbornika).

Društvo bo imelo v novem letu skoro vse slovenske časopise in nekaj nemških. Pristopilo je k „Glasbeni Matici“ in odposlalo bo nekaj malo podpore „Miranu“. — Pred pustom bude priredilo sledete zavave: 26. t. m. plesni venček, 9. februarja ples in 25. februarja maskarado.

V našem mestecu vlada zdaj sporazumljenejne mej narodnimi izobraženci in lepa jedinost ter večno tekmovanje v to svrho, da je društveno življenje prijetno, koristno in nekaljeno. — Le to še človeka žali, da se domoljubi na okolico, na kmeta ozirati nečejo. Pojedini včasih željo izrazuje, da bi se za naše kmete osnovala posojilnica, ljudska knjižnica, da bi se ozivila zaspansko kmetijska poddržnica, a glasovi takega pojedinca ostanejo le „glas upijočega v puščavi“.

(?)

Domače stvari.

— (Pri Nadvojvodi Wiljemu) bil je 10. t. m. ob 5. uri popoludne veliki dîner. Povabljeni so bili razun vitezov nemškega reda tudi:

Papežev nuncij nadškof Vanutelli z osobstvom nuntiature, nadškof Celestin Ganglbauer, vojaški škof Gruscha, škof Auerer opat Lorenz Mayer, prelat Kornheisl, c. kr. dvorni kaplan in župnik Kurz, Jančar in Linhart. Dîner: Huitres d' Ostende. Potaye Clairmont. Petits vol au vents salpignon. Prêche de boef à la Duxel. Côtelettes de dindons à la Mathurin. Fruits saumonnes Sauce à la Venetienne. Ponche au champagne. Faisans à la broche. Salade Colbert Asperges en branches, Gâteau Saxon. Cême glacée Dessert.

— (Imenovanje.) Gospod Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem imenovan je šolskim nadzornikom za šolski okraj Rudolfov. Ta vest bode gotovo razvesila učiteljske in narodnaške kroge.

— (Gospod Matija Majar) dobil je 420 gld. pokojnine in se preselil v Prago. Iz vsega srca čestitamo velezaslužnemu možu na tem uspehu!

— („Škrata“) izšla je danes prva letošnja številka s precej pikantno vsebino.

— (Naše časopisje) se z novim letom kaj veselo razvija. „Obrtnik“ ne bode prenehali, temveč izide v 16. t. m. prva letošnja, nekoliko pomnožena številka. — „Slovenski Pravnik“ stopi tudi kmalu zopet na dan. — O „Zadruži“, ki bode izhajala po jedenkrat na mesec, smo že poročali. — Čujemo, da se snuje še jeden list. Skrajna stranka naših obrtnikov namerava izdavati „Bodočnost“, ki bo baje zastopala jednake smotre, kakor nemška „Zukunft“.

— (Velečastni gosp. Davorin Meško,) kaplan pri sv. Barbari v Halozah, blagovolil je podariti Ptujskoj Čitalnici za „Narodni Dom“ podpisani znesek 50 gld. z obresti vred. Za ta blagodušni dar izreka mu podpisani odbor tem potom najtoplejšo zahvalo.

— (Iz odbora „Matrice Slovenske“). Odbor je v svoji seji, dne 9. januvarja zopet volil per acclamationem vse dosedanje opravitelje in sicer so: prvosrednik: g. P. Grasselli, njegov prvi namestnik: J. Maren, njegov drugi namestnik: gosp. Fr. Levec, blagajnik: g. J. Vilhar, pregledovalec društvenih računov: g. L. Robič, ključarja: gg. Praprotnik in Wiesthaler, verifikatorja zapisnikov: gg. Kržič in Senekovič. V književnem odseku sedé gg: Erjavec, Hubad, Janko Kersnik, Keržič, Fr. Levec, Pleteršnik, Praprotnik, Senekovič, Stegnar, Šuklje, Tomšič, Vavršček, Vodušek, Wiestaler, Ant. Zupančič, Vilibald Zupančič in M. Žolgar; v gospodarskem odseku pa gg.: P. Grasselli, Klun, dr. Jarz, dr. Poklukar, Robič, Tomšič, Vilhar, dr. Zupanec. V 19. velikem zboru voljeni odbornik g. dr. Svetina se je pozneje odborništvu odpovedal. — Dosedanji tajnik ima dne 31. maja t. l. definitivno iz službe stopiti; dokler pa še ostane v službi, prevzameta odbornika Kržič in Senekovič nalog, da priobčujeta izpise iz zapisnikov odborovih sej v „Novicah“, cesar tajnik ni storil, akoravno se mu je bilo večkrat zauzakalo. — Novce, nabrane za Costov spomenik, ki so dozdaj v varstvu sl. kmetijske družbe, hoče po predlogu g. Robiča „Slovenska Matica“ prevzeti v shrambo ter o njih voditi potreben račun. G. Robič je bil pooblaščen, da posebno oskrbi, da se novci „Matici“ izroče. — Matici se ponujata dva spisa, jeden o stenografski, drugi o Cirilu in Metodu; odbor pa dotle ne more javiti, sprejme li spisa ali ne, dokler rokopisov nema v rokah. Spis: „Erauski jeziki“ se g. pisatelju vrne. Urednikom „Letopisa“ se zopet izvoli g. prof. Fr. Levec. Po predlogu gospodarskega odseka se izreče odbor za upeljavo vodovoda v „Matičini“ hiši. — Prošnja g. Cimpermana, naj se mu tudi to leto prepuste korektura od „Matici“ izdanih spisov, usliši se toliko, da se gosp. Cimpermanu prepusti le tiskarska korektura onih spisov, katere pisatelji ne opravijo sami, in da se mu za ta posel določi nagrada 3 gld. za tiskano polo, katera vsota pa se ima nagradi dotednega pisatelja odšteti. — Če še konečno pristavimo, da so se te seje udeležili vsi ljubljanski odborniki, izmej vnapnjih pa jedini J. Krsnik, povedali smo vse, kar se da v tej seji poročati.

— (V čitalničnej restavraciji) daje jutri g. Zupan, rodom Slovenec s spodnjega Štajerske, čarovniško predstavo. Gospodje, ki so že bili pri njegovih predstavah hvalijo njegovo spretnost in zabavne točke njegovega sporeda.

— (Popravek.) Pred par dnevi smo poročali, da je bilo na zadnjem somnji nad 400 glav

živine. Kakor smo se pozneje prepričali, bilo je vsega vkupe 1740 glav živine prgnanih, skozi samo mitnico na dolenskej cesti prgnali so 600 glav. Ta številka, ki bode zanimala prodajalce in kupovalce, kaže, da postajejo živinski somnji v Ljubljani vedno živahnejši in važnejši.

— (Narodna Čitalnica v Kranji) napravi predpostom sledeče veselice: v 13. dan t. m. mali ples; v 2. dan februarja besedo s sijajnim plesom; v 24. dan februarja maskarado.

— (Trgovski ples) napravijo trgovci v Kranji, dne 20. t. m. v čitalničnih prostorih. Svi rala bode slavna vojaška godba Ljubljanska.

— (Razpisano) je mesto c. kr. deželne sodnije svetnika pri okrožnej sodniji v Rudolfovem. Prošnje do 25. t. m.

— (Razpisane službe.) Na jednorazrednici v Jesenicah služba učitelja s 400 gld. na leto in stanovanjem. Na dvorazrednici na Čateži služba drugega učitelja. Plača 400 gld. Prošnje do konca t. m. na okrajni šolski svet v Krškem. — Stužba nadzornika prve vrste v kaznilični v Ljubljani. Plača 400 gold., 25% službena doklada, stanovanje itd. Prošnje v treh tednih od 16. t. m. računjeno na c. kr. drž. pravdništvo v Ljubljani.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 12. januvarja. Po oficijelnem bulletinu obolela je cesarjevičinja Štefanija za osepnicami (varicelle) lahne baže. „Wiener Zeitung“ objavlja cesarjevo ročno pismo cesarjeviču Rudolfu, v katerem se izreka najpopolnejše priznanje in najtoplejša zahvala za njegovo delavnost kot pokrovitelj električne razstave s katero je pospeševal velevažne, znanstvene in obče koristno interese. Uradni list objavlja ob jednem mnoga Najvišja odlikovanja istim povodom.

Dunaj 11. januvarja. Morilec Hugon Schenk je že obstal svoje zločine.

Budimpešta 12. januvarja. Gosposka zbornica je zavrgla pri glasovanji po imenih predloga o mešanih zakonih mej kristjani in židi z 200 proti 191 glasovi.

Tuji:

dne 11. januvarja.

Pri Sloni: Neurath z Dunaja. — Pajk iz Maribora. — Bradich iz Trsta.

Pri Maleti: Korda z Dunaja. — Baron Somaruga iz Grcice. — Fürst z Dunaja.

Pri južnem kolodvoru: Ernst z Dunaja. — Franzenbauer iz Brna.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Močrina v mm.
7. jan.	7. zjutraj	746-1 mm.	— 8-8°C	brevz.	megl.	0-00 mm.
11. jan.	2. pop.	741-30 mm.	— 2-2°C	sl. szh.	jas.	snega.
	3. zvečer	736-35 mm.	— 5-6°C	brevz.	jas.	

Srednja temperatura — 5-5°, za 2-9° nad normalom.

Dunajska borza

dné 12. januvarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79 gld.	50	kr.
Srebrna renta	80	35	"
Zlata renta	100	50	"
5% marenca renta	94	15	"
Akcije narodne banke	843	—	"
Kreditne akcije	303	—	"
London	121	15	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	60½	"
C. kr. cekinci	5	71	"
Nemške marke	59	35	"
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	122	50
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	169	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta .	100	20	"
Ogrska zlata renta 6%	121	05	"
" papirna renta 5%	88	90	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	86	50	"
Dunava reg. srečke 5%	104	—	"
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	115	75	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	104	75	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	75	"
Kreditne srečke	100 gld.	170	75
Rudolfove srečke	10	20	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	50	"
Tramway-društ. velj.	170 gld. a. v.	218	75

Poslano.

NTeizogibljivo! S to besedo začenja se anonsa v današnjej številki, katera priporoča novo, po slavnem zdravniku dr. Pinkas-u izumljeno sredstvo, Roborantium (lase ustvarj

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze odkritosrčnega sočuvstva, ravno tako moj bolzničjo, kakor pri britkej izgubi našega velecnjenjenega, presrečno ljubljenega soprogata, oceta, tista, gospoda

IVANA PAJKA,

kakor za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu in za mnoge vence izreka presrečno zahvalo globoko ganena žalujčič rodovina

Pajkova.

(31)

Zahvala.

Podpisani se zahvaljuje vsem, ki so spremili mojo hčer

JOSIPINO

k večnemu pocitku, zlasti pa udom Šišenske Čitalnice, ki so se udeležili pogreba z zastavo in vsem darovanjem vencev.

V Šiški, v 12. dan januvarja 1884.

Jakob Matjan.

(28)

Naznanilo.

Pripravočam se za narejo **vinske mere** (fiesiere), v celem v palico vrtane, katera se lahko rabi na ob konca in se z njem more zmeriti sod, ki meri 20 hektolitrov. Ta mera je dobre nove konstrukcije, glavo ima iz zelaza, kar je nova iznajdba, in vijak iz medenine s kupom. Ta mera stane 4 gld. 50 kr.

Josip Ferjan,

ključar, Florijanske ulice št. 13.

Proda se

velik, težek, dobro rejen, nekaj čez tri leta star **blik**. — Natančneje se izve pri (13—3) oskrbniku posestva Mokronog (Nassenfuss).

Vsak dan sveže predpustne krofe.

J. Föderl-ova pekarija sladčic
v Lingerjevih ulicah. (29—1)

Mestna mesnica v Novem Mestu

oddaje se

na tri leta v najem. —

Natančneje zve se v mestnem uradu. (25)

Domač kruh.

Pravi saksonski **ržen kruh** in kruh vsake vrste pravega dunajskega dela, ki je pečen brez vsajih drož in se ohrani tri dni svež (frisen), dobi se pri

Janezu Žagarji,
na Dunajskej cesti št. 3.

(10—3)

Umetne (32—1)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem amerikanskem načinu brez vseh bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.

5000 1 (788—8)

ostankov sukna

(po 3—4 metre), v vseh barvah, za polno možko obliko, pošilja po poštnem povzetju, ostank po 5 gld.

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadal, se more zamenjati.

rezilne stroje za škopo in klajo,

rezajoče v vsaki poljubni dolosti, v 24 raznih velikostih, izdelujejo kot posebnost izvrstne kakovosti in rabnosti ter razpošiljajo točno z Dunaja

PH. MAYFARTH & Co., izdelovalci strojev,

WIEN, II., Praterstresse 78.

Iščijo se izvedeni, zanesljivi agenti. — Prekupcem se dovoljuje visok rabat. — Ilustrovani ceniki gratis in franko. (771—7)

Izdajatelj in odgovorni urednik Makso Armie.

Čitalnični stekleni salon v Ljubljani.

Jutri v nedeljo 13. januvarja 1884
bosta priredila

čudovito Séance

ali

jeden večer v deželi sanj

slavni specialartistični profesor JOHN WUNNINK iz Amsterdamu in Mr. SHUPPENS, The great Illusionist. Eldorado Anvers.

Dozdaj še ne doseženo.

Začetek ob 1/2. uri. — Ustoppina 20 kr.

Henri Blanchard,
advance Agent. (27)

C.k. privilegij za zboljšanje
šivalnih strojev.

Ivan Jax,
v Ljubljani, Hôtel Evropa.

Zaloga vsakovrstnih

šivalnih strojev

za družine in rokodelce, rabljivih za
vsakatero šivanje. (376—29)

S stletna garancija!

Podnik brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gld.

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno

marcho pivo
v zabojskih po 25 in 50
steklenic

se dobiva iz (83—49)

ALOJZIJ MAYER-jeve
zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

ALOJZIJ KORSIKA,

umetni in trgovinski vrtar v Ljubljani,
priporoča se za to saisono častitemu občinstvu in
svojim častitim p. n. kupovalcem za narejo lep.

boketov in vencev

po jako nizkej ceni. Prodaja tudi široke svilnate in
šatlaste **trakove** z napisi in brez napisov za vence
po fabriškej ceni. **Plesne in druge dekoracije**
preskrbi po nizkej ceni. Tudi vse druge v to stroko
spadajoče izdelke izdeluje elegantno in cenō.

Cenilniki za semena, rastline in različne izdelke
dobivajo se zastonji in franko v njegovej novo sezi-
dnej vrtarji na V. tači. Tržaška cesta.

Tam se tudi odda o **Sv. Jurij**

stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo in čumnato in 2 podstrešni sobi
za stranki brez majhnih otrok. (26—1)

Tako delujejoče. Uspeh zajamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri
katerem ostane moj sigurno delujejoći

ROBORANTUM

(brato ustvarjalnje sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri
plesah, izpalih in osivelih laseh.
Uspeh po večkratnem močnem utrenj.
zajamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld
50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. **Edvardu Mahr-u**; v
Trstu lekar Pavel Rocca; v Gorici lekar C. Cristoffletti; v Reki
lekar C. Šilhavy; v Celji A. Krisper; v Mariboru J. Martinz.

Ni sleparja! (696—10)

NARODNA TISKARNA

v Ljubljani

priporoča po nizkej ceni

vožne liste

slovensko-nemške in

nemške.

V Kozlerjevej pivarni

bode

jutri v nedeljo dné 13. januvarja 1884

plesni venček

s šaljivo tombolo.

Svirala bode vojaška godba ces. kr. 17.
peš-polka.

Začetek ob 1/2. uri.

Ustoppina 25 kr.

Izvrstna kuhinja in pičača.

S spoštovanjem

J. Cesarić, gostilničar.

M. SKRABEC,

stavbeni in galanterijski klepar,

Pri priložnosti menjave leta zahvaljuje se zgornji
vsem svojim častitim naročnikom za njih zapanje in
obilno naročevanje in se tudi za v prihodnje najto-
plejše priporoča častitemu občinstvu in zagotavlja,
da bode vsa dela iz dobre snovi in dobro iz-
delaval.

Vodne closete

s Fayence-čašo

s triletno garancijo, completna stana samo 16 gl. 50 kr.
Po jako znanej ceni prijemje tudi njih popravo
(14—2)

Zdatno znižane cene.

Kava

neposredno iz Hamburga
razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v žakljih po 4 1/4 kg. netto, poštnine prosto z zavit-
kom vred nemudoma po poštnem povzetju.

5 kg. av. v. gld.

Močca, pristno arabska, plemenita " " " " 6.30
Menado, izvrstnega okusa " " " " 5.40
Perl-Ceylon, jako fina in mila " " " " 5.40
Melange (zmes), posebno priporočati " " " " 5.30
Ceylon Plantation, jako slastna " " " " 5.—
Java, zlatorumenja, jako fina " " " " 4.70
Cuba, modrozelena, brillantna " " " " 4.70
Afrik. Močca, fina in zdatna " " " " 3.90
Santos, fina in močna " " " " 3.55
Rio, okusna " " " " 3.25
Caj v izvrstnej izberi, 1/2 kile od av. v. gld. 1.—
do gld. 6.—

Odlikovano

s srebrno svinjino o prvi mejnaročni farma-
cevtski razstavi na Dunaji 1883. l.,
potem:

na Dunaji 1880, v Gradej 1880, v Tešini 1880, v Hebi 1881.

Bittner-jev

Coniferen-Sprit

je natoren, nep-kvarjen, desti-
lacijski produkt iz smreke,
oživljajoče in desinfektajoče
sredstvo za bolniške sobe
odraščenih, otrok in otročne,
zavarjuče sredstvo proti na-
lezljivim boleznim, kakor:
davici, škrilatci, ospicam,
kozam, vročici, malariji itd.
balzamično-zdravilno sredstvo
o bolezni dihalnih
organov,

žive okrepujoče in
bol tolazeče sred-
stvo o slabosti, mi-
greni, trganji, pro-
tinu, zaboljbi itd.
ustna voda za krep-
čanje in čiščenje
ust in zobov.

**Podoba steklenice Bittner-jevega „Coni-
feren-Sprita“ z razpršilnim aparatom.**

Jedino prsten **Bittner-jev** Co-
niferen Sprit se dobi samo pri

J. Bittner-ji, lekarji v Rih-
novu, Spod.-Avstr.,
in pa

v Ljubljani pri lekarjari
J. pl. Trnkoczy-ji.

Cena steklenici Coniferen-Sprita
80 kr.; šestorici steklenic 4 gld.;
razpršilnemu stroju 1 gld. 80 kr.

Jedino pristno le z varstveno znamko!
Patent rož.rsilni stroj ima ulito firmo:
Bittner, Reichenau. N.-Oe. (792—2)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.